



«ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΣΤΙΛΑΛΟΙ»

Εβδομαδιαία έκδοση του Ιερού Ναού
Αγίων Αποστόλων Πέτρου & Παύλου Πεύκης
Τηλ. 2108027738, E-mail: agioi.apostoloi@gmail.com
www.agioiapistoloi.gr

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΜΑΡΤΙΟΥ 2021.

ΤΗΣ ΤΥΡΙΝΗΣ

*«Ανάμνησις της από του παραδείσου εξορίας
του πρωτοπλάστου Αδάμ»*

Ευσεχίμονος ομοιοχητού επισκόπου Λαμψάκου

έτος 14^ο Τεύχος 599

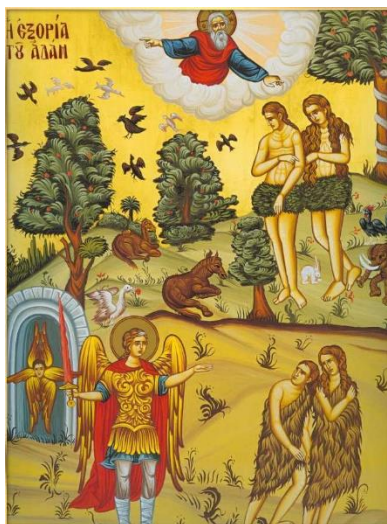
I.M.K.A.O.

I.N. Αγίων Αποστόλων
Πέτρου και Παύλου
Πεύκης



«Μνημονευτέον Θεού μάλλον...»

(Του μακαριστού Μητροπολίτου Καστορίας κυρού Σεραφείμ)



Η φιλανθρωπία του Θεού μας αξιώνει και πάλι φέτος, αδελφοί μου, να εισέλθουμε με φαιδρό το πρόσωπο στο στάδιο της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, προκειμένου του Θεού συνεργούντος να διαπλεύσουμε «το της νηστείας μέγα πέλαγος» (Απόστιχα Α΄ Κατανυκτικού Εσπερινού).

Αυτή η περίοδος, που αποτελεί την σπονδυλική στήλη ολοκλήρου του εκκλησιαστικού μας έτους είναι: περίοδος μετάνοίας και κατανύξεως, εσωστρεφείας και περισυλλογής, ευσπλαχνίας και ελεημοσύνης, αγρυπνίας και συντόνου προσευχής. Είναι περίοδος συντριβής και πόνου, λύπης και χαράς, αφ' ενός μεν για τα πλήθη των αμαρτιών μας και αφ' ε-

τέρου για το άπειρον έλεος του Θεού. Πόσο συγκινητικά είναι τα λόγια του ιερού υμνογράφου της Εκκλησίας στο σημερινό Δοξαστικό των Αίνων στην Ακολουθία του Όρθρου: «Έφθασε καιρός, η των πνευματικών αγώνων αρχή, η κατά των δαιμόνων νίκη, η πάνοπλος εγκράτεια, η των αγγέλων ευπρέπεια, η προς Θεόν παρρησία»!

Και για να διαπεράσουμε την περίοδο αυτή, την οποία κάθε χρόνο μας χαρίζει ο Θεός για να ξαναβρούμε τον χαμένο εαυτό μας και να στραφούμε προς την αληθινή πατρίδα μας που είναι η Βασιλεία των Ουρανών, θα πρέπει να χρησιμοποιήσουμε ως όχημα, ως πλοιάριο, το όνομα του Θεού.

«Μνημονευτέον Θεού μάλλον η αναπνευστέον» (Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, Λόγος ΚΖ΄). Να θυμόμαστε, με άλλα λόγια, και να μνημονεύουμε τον Θεό περισσότερο παρά να αναπνέουμε. Να θυμόμαστε παντού και πάντοτε τον Δεσπότη του παντός και να προφέρουμε με σεβασμό και ευλάβεια το πανάγιο όνομά Του. Να Τον μνημονεύουμε περισσότερο από τα πράγματα του κόσμου, ακόμη και από τα προσφιλή μας πρόσωπα και να ζητάμε το έλεος και την χάρη Του.

Και σ αυτήν την ενθύμηση του ονόματος του Θεού θα μας βοηθήσει, πρώτον, η δημιουργία του Θεού, την οποία βλέπουμε με τα αισθητά μας μάτια. Όλα αυτά τα οποία δημιούργησε ο Θεός, ο ουρανός και η γη, ο ήλιος, η σελήνη και τα άστρα, η θάλασσα η ευρύχωρος, μας βοηθούν να στοχαζόμαστε τον Δημιουργό. «Την κτίση τοποθέτησε μπροστά στα μάτια όλων, ώστε από τα έργα να οδηγείται ο νους προς τον Δημιουργό» αναφέρει χαρακτηριστικά ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος (Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, Εις τους ανδριάντας ομιλία ΚΑ΄). Γι αυτό και σε κείνους οι οποίοι επιθυμούν να δουν τον Θεό, ο ιερός πατήρ τους απαντά χαρακτηριστικά: «*Ουχ οράς τον Θεόν, αλλ ο-
ράς τα δημιουργήματα, οράς αυτού τα έργα, ουρανόν και γην και θάλασσαν*» (Αγίου Ιω-
άννου του Χρυσοστόμου, Εις τον ΜΑ΄ Ψαλμόν). Δηλαδή, δεν βλέπεις τον Θεό, αλλά βλέ-
πεις τα δημιουργήματά Του, βλέπεις τον ουρανό και την γη και την θάλασσα. Αν κάποιον
αγαπάς, και μόνο όταν βλέπεις τα έργα του, συγκινείσαι. Αγαπάς τον Θεό; Συγκινείσαι
βλέποντας και τα έργα Του (Αρχιμ. Δανιήλ Αεράκη, Μαύρη και έγχρωμη τηλεόρασις, πε-
ριοδ. Ιωάννης ο Βαπτιστής, τεύχος 420, Φεβρουάριος 2000).

Δεύτερον. Στην μνήμη του ονόματος του Θεού μας ενισχύει η μελέτη της Αγίας
Γραφής. Η ανάγνωση ανυψώνει τον νου μας στον ουρανό και μας δίνει την δυνατότητα
να βρισκόμαστε σε διαρκή επικοινωνία με τον Θεό. Από την μελέτη μαθαίνουμε την φι-
λανθρωπία του Θεού, την παντοδυναμία Του και την πανταχού παρουσία Του. Γι αυτό
και ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, μιλώντας για την ωφέλειά της, την ονομάζει μέγα
κέρδος. «Μεγάλο κέρδος έχουμε από την Αγία Γραφή και διαρκής η ωφέλειά της... Οι
άγιες Γραφές είναι θησαυρός κάθε είδους φαρμάκων. Θέλεις να εξαφανίσης την αλαζο-
νεία; Να κοιμίσης την κακή σου επιθυμία; Να υπερνικήσης το πάθος της φιλαργυρίας;
Να μη λυγίσης στον πόνο; Να έχης αποθέματα υπομονής; Να έχης αληθινή χαρά; Όλα
αυτά με την Γραφή θα τα πετύχης» (Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου , Υπόμνημα εις τον
άγιον Ιωάννην τον Απόστολον και Ευαγγελιστην, Ομιλία ΛΖ΄).

Και θα συμπληρώσει: «Πολύ σωστά ονόμασε ο Χριστός θύρα τις γραφές. Αυτές
μας οδηγούν στον Θεό και μας παρέχουν την θεογνωσία. Αυτές δημιουργούν πρόβατα,
αυτές φυλάνε και δεν αφήνουν τους λύκους να εισέλθουν μέσα στην μάνδρα» (Αγίου
Ιωάννου του Χρυσοστόμου , Υπόμνημα εις τον άγιον Ιωάννην τον Απόστολον και Ευαγ-
γελιστην, Ομιλία ΛΖ΄).

Και, τρίτον, για να έχουμε μνήμη Θεού, θα πρέπει να θυμόμαστε τις ευεργεσίες
του Θεού. Πόσα θαυμαστά γεγονότα στην οικογένειά μας, στην πατρίδα μας, στην προ-
σωπική μας ζωή δεν έχουμε ζήσει με την ζωντανή παρουσία και επέμβαση του Θεού;
Ακόμη και οι Άγιοι, τους οποίους τιμά η Εκκλησία μας, όπως οι νεοφανείς Άγιοι, η Οσία
Σοφία, ο Όσιος Πορφύριος, ο Όσιος Παΐσιος, όλοι μιλούν για τον Θεό. «Δεν βλέπεις τον
Θεό, αλλά βλέπεις τους διακόνους του Θεού, τους φίλους, τους αγίους εννοώ, εκείνους
που έχουν παρησία στον Θεό» (Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου , Υπόμνημα εις τον
ΜΑ΄ Ψαλμόν).

Η μνήμη του Θεού, λοιπόν, μας καλλιεργεί την ψυχή, μας γεμίζει με ουράνια χαρί-
σματα, καθαρίζει τον νου μας, μας οδηγεί στην μετάνοια και στην εξομολόγηση, μας
στολίζει με την αρετή της ταπεινώσεως και της ευχαριστίας. Αν δεν υπάρχει η μνήμη του
Θεού, τότε ο άνθρωπος οδηγείται στον πνευματικό θάνατο. Η μνήμη του Θεού μας γε-
μίζει, ακόμη, με χαρά. Μπορεί να ζούμε μέσα στην δύσκολη θάλασσα της παρούσης
ζωής, έχουμε όμως κοντά μας και δίπλα μας τον Κύριο των Δυνάμεων. Γι αυτό και

ψάλλουμε, τώρα την Μεγάλη Τεσσαρακοστή: «Κύριε των Δυνάμεων μεθ ημών γενού». Γι' αυτό και ο Απόστολος Παύλος συμβουλεύει τον μαθητή του Τιμόθεο: «Μνημόνευε Ιησοῦν Χριστόν ἐγγεγερμένον ἐκ νεκρῶν» (Β΄ Τιμ. 2,8).

Να μνημονεύουμε, λοιπόν, αδελφοί μου, το όνομα του Θεού. Να επαναλαμβάνουμε με τα χείλη, και κυρίως με την καρδιά, την μονολόγιστη ευχή «Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με». Να Τον παρακαλούμε στις δύσκολες ώρες που διερχόμεθα, να μας χαρίσει το έλεός Του: «Το έλεός σου, Κύριε, καταδιώξη με πάσας τας ημέρας της ζωής μου».

Η μνήμη του Θεού ας είναι το αγώνισμά μας για την Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή.

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

ΜΑΝΤΩ ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ



Εξέχουσα μορφή της Ελληνικής Επανάστασης, μία από τις ελάχιστες γυναίκες που διακρίθηκαν στον Αγώνα. Οι πληροφορίες για τη ζωή και τη δράση της αντλούνται κυρίως από ξένους συγγραφείς, τους οποίους φαίνεται ότι είχε σαγηνεύσει με την προσωπικότητα και την ομορφιά της και όχι από τους συγχρόνους της Έλληνες ιστορικούς και απομνηματογράφους, που αποσιώπησαν ή υποτίμησαν την προσφορά της στον Αγώνα. Η Μαντώ (Μαγδαληνή το βαπτιστικό της όνομα) Μαυρογένους γεννήθηκε το 1796 ή το 1797 στην Τεργέστη, όπου ο πατέρας της Νικόλαος Μαυρογένης, γόνος της

ονομαστής φαναριώτικης οικογένειας των Μαυρογένηδων με καταγωγή από τις Κυκλάδες, ασχολείτο με το εμπόριο. Η μητέρα της Ζαχαράτη Χατζή Μπατή, γεννημένη στη Μύκονο, αλλά με καταγωγή από τη Σπάρτη, ήταν πολύγλωσση και κρατούσε τα κατάστιχα των εμπορικών δραστηριοτήτων του άνδρα της. Σύμφωνα με τον Γάλλο φιλέλληνα στρατιωτικό και συγγραφέα Μαξίμ Ρεμπό (1760-1842), η Μαντώ γνώριζε γαλλικά και ιταλικά. Ήταν προικισμένη μ' ένα γλυκύτατο χαρακτήρα, αλλά «όταν μιλάει για την ελευθερία της πατρίδας της, φλογίζεται, η συζήτηση ζωντανεύει και τα λόγια της κυλάνε με μια φυσική ευγλωττία που σου κρατούν την ανάσα».

Με την έναρξη της Επανάστασης, η Μαντώ Μαυρογένους από την Τήνο, όπου διέμενε μετά τον θάνατο του πατέρα της το 1818, έσπευσε στη Μύκονο ([29 Δεκεμβρίου 1821](#), σύμφωνα με τον Κασομούλη) και πρωτοστάτησε στην εξέγερση των κατοίκων του νησιού. Διέθεσε μεγάλα χρηματικά ποσά για τον εξοπλισμό και την επάνδρωση μυκονιάτικων πλοίων και κατά τις πληροφορίες ξένων, κυρίως, περιηγητών έλαβε μέρος σε επιχειρήσεις εναντίον των Τούρκων στην Κάρυστο, στο Πήλιο και τη Φθιώτιδα (1823). Στις [11 Οκτωβρίου 1822](#) ηγήθηκε του [αγώνα των κατοίκων της Μυκόνου για την απόκρουση της απόβασης των αλγερινών πειρατών στο νησί](#). Η παρουσία της αποσιωπάται από τους Έλληνες ιστορικούς, αλλά την αναφέρει ο Γάλλος περιηγητής Φρανσουά Πουκεβίλ (1773-1838).

Από τις ελληνικές πηγές προκύπτει ότι το 1823 το Βουλευτικό αναγνώρισε με απόφασή του τις ως τότε υπηρεσίες της και της απένειμε το βαθμό του αντιστρατήγου. Τον Μάιο του 1825 η Μαντώ προσέφερε στην κυβέρνηση ομολογίες 30.000 γροσίων και

ζήτησε να διατεθούν για να λάβει μέρος η ίδια, με όσους στρατιώτες θα της διέθετε η διοίκηση, σε επιχειρήσεις εναντίον των Τουρκοαιγυπτίων. Η οικονομική ενίσχυση του Αγώνα από τη Μαντώ Μαυρογένους και γενικότερα η δράση της, όπως οι επιστολές της προς τις φιλελληνίδες της Γαλλίας και της Αγγλίας, κατέστησαν θρυλικό το όνομά της στους ευρωπαϊκούς φιλελληνικούς κύκλους και η προσωπογραφία της τυπώθηκε και κυκλοφόρησε το 1827 σε όλη την Ευρώπη.

Το 1825 ζούσε στο Ναύπλιο σ' ένα μισοερειπωμένο σπίτι. Οι πόροι της είχαν εξαντληθεί και αναγκαζόταν να εκποιεί ακίνητα της οικογένειάς της που είχε στα νησιά των Κυκλάδων. Ο έρωτάς της για τον στρατηγό Δημήτριο Υψηλάντη (1794-1832) προκάλεσε την αντίδραση τού περιβάλλοντός του και πολλά κουτσομπολιά στο Ναύπλιο. Ο Υψηλάντης φαίνεται να της είχε υποσχεθεί γάμο, αλλά σύμφωνα με τον [Μαυροκορδάτο](#), «επικράθη πάρα πολύ και απεφάσισε να πάρη το λόγο του οπίσω, όπου είχε δώσει προς αυτήν πριν ανακαλύψει τας μετά του κυρίου Βλακέρου σχέσεις της». Ο Βλακέρου, όπως τον αποκαλούσαν οι Έλληνες, ήταν ο άγγλος φιλέλληνας Έντουαρντ Μπλάκιερ (1779 - 1832), μία αμφιλεγόμενη προσωπικότητα, που έπαιξε ενεργό ρόλο στα [δάνεια της ανεξαρτησίας](#).

Η αθέτηση της υπόσχεσης του Δημητρίου Υψηλάντη ότι θα τη νυμφευόταν, η ένδειξη στην οποία είχε περιέλθει και η βίαιη απομάκρυνσή της από το Ναύπλιο το 1826 με εντολή του [Ιωάννη Κωλέττη](#), υπήρξαν βαρύτατα πλήγματα για την ηρωίδα. Ενεργώντας απερίσκεπτα υπέβαλε στην Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας (1827), ένα υπόμνημα - κατηγορητήριο κατά του Υψηλάντη, ζητώντας από τους πληρεξουσίους να δικαιώσουν την ίδια και να καταδικάσουν τον στρατηγό. Όπως μας πληροφορεί ο πολιτικός και συγγραφέας Νικόλαος Δραγούμης (1809-1879) στις «Ιστορικές Αναμνήσεις του: «Και εκ των ακροατών μία μόνη γυνή, η αντιστρατήγος Μαντώ Μαυρογένους, ήτις πωλήσασα τα εν Μυκόνω υπάρχοντα αυτής ώρμησεν εις το πεδίο του Αγώνος, φορούσα μέλαιναν εσθήτα χρυσοπάρυφον και πύλον ευρωπαϊκόν, ουχί βεβαίως του τελευταίου των Παρισίων συρμού, και διά νευμάτων αιτουμένη την ανάγνωσιν τής ουδέποτε αναγνωσθείσης κατά τού Υψηλάντου αναφοράς». Το υπόμνημα της Μαυρογένους δεν αναγνώστηκε ποτέ, ούτε καν αναφέρεται στα πρακτικά της Συνέλευσης.

Νέα σχετική αναφορά υπέβαλε λίγες μέρες μετά την άφιξη στην Ελλάδα του [Ιωάννη Καποδίστρια \(1η Φεβρουαρίου 1828\)](#). Ο πρώτος κυβερνήτης του νεοσύστατου ελληνικού κράτους αναγνώρισε τα ανδραγαθήματα και τις θυσίες της προς το έθνος και τις απένειμε τον τιμητικό βαθμό του αντιστρατήγου και μικρή σύνταξη. Παράλληλα, τις ανέθεσε την εποπτεία του Ορφανοτροφείου του Ναυπλίου. Μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια (1831) τα προβλήματα επιβίωσης οξύνθηκαν για την ηρωίδα, ενώ επιδεινώθηκαν και οι σχέσεις με την οικογένειά της. Η μητέρα της, αλλά και ο σύζυγος της αδελφής της την κατηγορούν ότι κατασπατάλησε τη μεγάλη οικογενειακή περιουσία. Αναγκάζεται τότε να απευθύνει επιστολή προς τον [Βασιλιά Όθωνα](#) και να του διεκτραγωδήσει την κατάστασή της. Δεν λαμβάνει καμία απάντηση. Εγκαθίσταται στη Πάρο, όπου υπήρχαν συγγενείς της, αλλά για κακή της τύχη θα προσβληθεί από τυφοειδή πυρετό. Στην Παροικιά υπάρχει ένας μόνο γιατρός και αυτός πρακτικός, ο Φραγκίσκος Κονταρίνης, που στο παρελθόν είχε δουλέψει στην Ιταλία ως βοηθός φαρμακοποιού. Ένα πρωινό του Ιουλίου του 1840 η ηρωίδα θα κλείσει για πάντα τα μάτια της, σε ηλικία 44 ετών, σχεδόν λησμονημένη απ' όλους.